

**PUSHTI HUSUNBUZAR KASALLIGIDA HELICOBACTER PYLORI
INFEKSIYASINING ROLI****Toshqulov Javohir Husniddin o'g'li**Termiz iqtisodiyot va servis universiteti tibbiyot fakulteti davolash ishi yo'nalishi 2-
kurs talabasie-mail; toshqulovjavohir05@gmail.com**Ilmiy rahbar; Boyqobilov Soatmurod Shuxrat o'g'li -**

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Tabiiy fanlar kafedrasida o'qituvchisi.

e-mail; soatmurad_boyqobilov@tues.uz

Rosacea - yuz terisining yog 'bezlari va soch follikularining surunkali, takrorlanuvchi kasalligi bo'lib, teri kapillyarlarining issiqlikka sezgirliги oshishi bilan birga keladigan terining allergik nevrozi. Kasallik barcha irqalarda uchraydi, lekin ko'pincha I va II turdagi teri fotosensitivligi bo'lgan irqalar (Irlandiya, Uels) odamlarida, kamroq tez-tez afrikaliklar va osiyoliklarda uchraydi. Uning aholi orasida tarqalishi 2 dan 10% gacha. Ayollar erkaklarnikiga qaraganda tez-tez, asosan 40 yoshdan 50 yoshgacha kasallanadi.

Pushti husunbuzar (rosacea) etiologiyasi va patogenezi to'liq tushunilmagan. Rosacea trigeminal asabni innervatsiya qilish sohasidagi angionevroz bo'lib, turli omillar: konstitutsiyaviy angiopatiya, neyrovegetativ kasalliklar, emotsional stress, gormonal muvozanat, ovqat hazm qilish traktining disfunktsiyasi, fokal infektsiya. Ma'lumki, bir qator oziqlantiruvchi omillar (spirtli ichimliklar, issiq ichimliklar va ziravorlar) oshqozon shilliq qavatini rag'batlantiradi va refleks ta'siri tufayli yuz tomirlarining kengayishiga olib keladi. Qahva va kuchli choy issiq chaqnash va rosacea sabab bo'ladi, deb ishoniladi. Bu iste'mol qilingan ichimlikning haroratiga bog'liq. Endogen omillar orasida oshqozon-ichak trakti kasalliklari alohida o'rin tutadi: rosacea bilan og'rigan bemorlarning aksariyati gipo- yoki anatsid gastritni boshdan kechirishadi. Shubhasiz, oshqozon-ichak patologiyalarida rosacea rivojlanishi vazodilatatsiya vositachisi - prostaglandin E2 ning haddan tashqari ishlab chiqarilishi bilan izohlanadi, bu issiq qo'zg'alish va tomirlarning kengayishiga yordam beradi. Oshqozon-ichak trakti (GIT) kasalliklari qon tomirlarining sog'lig'iga bilvosita ta'sir qilishi mumkin. Oshqozon-ichak traktining shilliq qavatidan tirnash xususiyati vagus nervining shoxlari orqali uning yadrosiga o'tadi, so'ngra qo'zg'alish trigeminal asabning yadrosiga tarqaladi va ikkinchisining shoxlari orqali yuzning markaziy zonasiga kirib,

tomirlarning kengayishini va tugunchali toshmalar toshishini keltirib chiqargan. Biroq, tibbiyot fanlari va texnologiyasining rivojlanishi bilan ko'plab tadqiqotchilar rosacea paydo bo'lishini gastrit bilan emas, balki bu bemorlarda *Helicobacter pylori* (**H. pylori**) mavjudligi bilan bog'lashadi, bu esa vazoaktiv peptidlarning (prostaglandin EII) paydo bo'lishiga olib keladi. Fibrogastro duodenoskopiya yordamida rosacea bilan og'rigan 20 bemordan 15 tasida oshqozon va o'n ikki barmoqli ichakning patologiyasi (gastrit, duodenit) aniqlangan. Bemorlar IFA (immunoferment analizi) tadqiqoti davomida 20 bemorning 12 tasida (60%) *Helicobacter pylori* aniqlangan.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki *Helicobacter pylori* oshqozon shilliq qavatiga tasir qilib pushti husunbuzarlarning yuzaga kelishida asosiy omillardan biri ekanligini tavsiya qilamiz. *Helicobacter pylori*ga qarshi ham qo'shimcha davo muolajalari olib borilsa davolash samaradorligi ham yuqori bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Vorobev P.A. Diagnostika i lechenie patologii gemostaza. - M.: Nyudiamed, 2011. - 410 s.
2. VOZ. Otchet «Globalnyy doklad po gepatitu». Jeneva. 27.07. 2017.
3. Gote C.B., Konstantinov B.A. , Sirulnikova O.M. Transplantatsiya pecheni: Rukovodstvo dlya vrachev. - M.: OOO «Meditinskoe informatsionnoe agentstvo», 2008. - 248 s.
4. Dolgov V.V., Svirin P.V. Laboratornaya diagnostika narusheniy gemostaza. - M.-Tver: Triada, 2005. - 227 s.
5. Mayer K.P. Gepatit i posledstviya gepatita. M.: GEOTAR Meditsina. - 2004. - 720 s.
6. Mextiev S.N. Grinevich V.B. , CHepur C.B., Gancho V.YU. Portalnaya gipertenziya u bolnyx xronicheskim gepatitom i sirrozom pecheni. - SPb.: Beresta, 2004. - 320 s.
7. Muxin N.A. Prakticheskaya gepatologiya. Posobie po materialam « shkoly gepatologa». - M., 2004. - S. 89 - 95.
8. Panteleev M.A., Vasilev S.A., Sianuridze E.I., Vorobev A.I., Ataulloxanov F.I. Prakticheskaya koagulologiya. - M.: Prakticheskaya meditsina, 2011. - S. 43-72.

9. Petрищев N.N. Дисфункция эндотелия. Причины, механизмы, фармакологическая коррекция. - СПб.: СПбГМУ, 2003. - 184 с.

10. Родымова S.D. Болезни печени. Руководство для врачей. - М.: Медицина, 2005. - 768 с.